

O D L U K E

A) Odluke domaćih sudova i drugih organa

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 11.IV 1968.

Vijeće: Gabro Badovinac, dr Ernest Vajić, dr Emilio Pallua

Povreda člana posade pomorskog broda - Brodarova odgovornost - Brodar odgovara po načelu pretpostavljene krivnje - Vježba za napuštanje broda - Kod vježbe za napuštanje broda nastupaju iste pravne posljedice koje nastupaju i kod stvarnog napuštanja broda - Brodar je odgovoran za povredu prouzrokovanu slabim stanjem naprava za spuštanje čamca za spasavanje - Član posade koji je određen za upravljanje spuštanja čamca mora znati na koji se način čamac spušta, pa je i on kriv za pretrpljenu povredu, ako nije unatoč neispravnim napravama za spuštanje čamca poduzeo moguće mjere koje bi spriječile njegovu povredu

Nesporno je među strankama da je tužitelj kao član posade na tuženikovom brodu "Klek" u luci Philadelphia prilikom spuštanja čamca za spasavanje ozlijeđen tako da su mu koloturnici za spuštanje čamca priključili prste na lijevoj ruci, zbog čega mu je odsječen peti prst koji je poslije amputiran, a četvrti prst bio je povrijeđen i slomljen i prelomljena mu peta kost zapešća lijeve ruke.

Sporno je među strankama da li je tuženi kao brodar broda "Klek" odgovoran za nastalu tjelesnu povredu tužitelja člana posade, a u vezi s tim da li mu je dužan naknaditi na ime štete za tjelesnu povredu i pretrpljene bolove iznos od N.din. 23.422,68.

Rješavajući spor prvostepeni sud je našao da je tuženi odgovoran za nastalu tjelesnu povredu radi toga što su zaduženi rukovodeći članovi posade broda u času kad su ustanovili da su naprave za spuštanje čamca neispravne propustili da posebno upozore članove posade koji su bili raspoređeni za rukovanje čamcem da primjene posebnu pažnju, pa je odnosna tjelesna povreda tužiteljeva upravo posljedica takvog propusta.

Drugostepeni sud je, povodom žalbe stranaka, stao na stajalište da su za pretrpljenu povredu člana posade odgovorni brodar i povrijeđeni član posade, i to iz slijedećih razloga:

Ocjenjujući žalbene razloge tužitelja i tuženoga na osnovi nesporno utvrđenog činjeničnog stanja kako je utvrđeno u spisu, sud je našao da je do tužiteljeve tjelesne povrede došlo obostranom krivnjom kako tužitelja tako i tuženoga, te da se u predmetnom slučaju radi o podjeljenoj krivnji.

Napušćanje broda po naredjenju lučkog inspektora zbog ispitivanja da li su sve naprave za zaštitu ljudskih života na moru u ispravnom i besprijekornom stanju smatra se ravnim nastupu slučaja nužde u kome treba brod napustiti. Sve naprave na brodu koje služe za zaštitu ljudskih života na moru moraju biti svagda i u svakom trenutku u takvom stanju da su odmah uporabive i da funkcioniraju bez zapinjanja. Za ovakovo funkcioniranje odnosnih naprava odgovoran je brodar. Zapovjednik broda, odnosno zaduženi članovi posade, dužni su stalno provjeravati da li su odnosne naprave potpuno ispravne i da li pravilno funkcioniraju.

U spornom slučaju iz nesporno utvrđenog činjeničnog stanja slijedi da čamac za spasavanje odnosno naprava koja služi za njegovo sigurno spušćanje nisu bili u sigurnom stanju, jer je prilikom spušćanja čamca došlo do zapinjanja sohe na krmnom dijelu čamca, što je tražilo da se odnosna soha izravna tako da koloturnici čamca dođu na klizište, a to je postignuto tako da je tužitelj morao odnosni čamac posebno gurati. Iz ove činjenice slijedi brodarova krivnja, jer je on odgovoran da sve naprave budu tako održavane da u slučaju nužde sigurno i besprijekorno funkcioniraju i ne dovedu u opasnost tjelesni integritet bilo članova posade bilo drugih osoba. U ovakvom slučaju dokazana je prema tomu pretpostavljena brodarova krivnja za tužiteljevu tjelesnu povredu, te je brodar u smislu odredaba člana 23. Zakona o posadi brodova (Sl. list SFRJ broj 8/65) odgovoran za nastalu štetu zbog tjelesne povrede člana posade.

Medjutim ocjenjujući postupanje tužitelja kao zaduženog člana posade za rukovanje spornim čamcem valja istaći da ni on kao osposobljena i stručna osoba za rukovanje predmetnim čamcem nije postupao dužnom pažnjom i oprezom. Tužitelj kao osposobljeni član posade i stroja, u trenutku kad je primijetio da se krmna soha čamca ne pokreće i da zapinje, prilikom guranja čamca morao je primijeniti dužnu pažnju da ne dodje do povrede samoga njega ili koje druge osobe koja se obzirom na određeni zadatak nalazila u blizini čamca. Kad je dakle tužitelj gurajući krmni dio čamca za spasavanje desnom rukom položio lijevu ruku na klizište sohe po kojoj je znao da prelaze koloturnici koji služe za spušćanje čamca, nije postupao s

pažnjom koja se traži od stručnog i osposobljenog člana posade za rukovanje odnosno napravom. Prilikom zapinjanja krmenog čamca u času spušćanja tužitelj je znao i morao znati kako će i na koji način postupiti da ne dodje do ugrožavanja i tjelesne povrede bilo njega samoga ili neke treće osobe, pa se stoga ima uzeti da je tužitelj polazući prilikom guranja čamca ruku na klizište doveo sam sebe u situaciju da bude povredjen.

G.B.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Prvostepena presuda od 25.XII 1967.

Vijeće: Gabro Badovinac, prof.dr Branko Jakaša, dr Djuro Vranešić

Povreda člana posade pomorskog broda - Brodarova odgovornost - Brodar odgovara po načelu pretpostavljene krivnje - Da bi se oslobodio odgovornosti za člana posade, brodar mora dokazati da povreda nije nastupila njegovom krivnjom ni krivnjom osoba za koje on odgovara - Brodar se ne može pozivati na višu silu kao uzrok potonuća broda koji je doveo do povrede člana posade, ako se ustanovi da su u vrijeme potonuća broda vladale takve meteorološke prilike kojima je potonuli brod, da je bio pravilno nakrcan, mogao odoljeti

Tužitelj je član posade pomorskog broda, a tuženik je brodar. Tužitelj navodi da je bio član posade tuženikovog broda u vrijeme kad je taj brod potonuo i da je on jedva ostao živ, pa traži da mu brodar nadoknadi štetu. Brodar se brani navodima da je do potonuća došlo višom silom, dakle iz razloga za koje on nije odgovoran.

Sud je stao na stajalištu da je brodar odgovoran i to iz slijedećih razloga:

Ocjenjujući osnovanost tužiteljeva zahtjeva sud je prethodno morao riješiti pitanje odgovornosti tuženoga za predmetnu nesreću. Naime u smislu člana 23. Zakona o posadi brodova Jugoslavenske trgovačke mornarice (Službeni list SFRJ broj 8/1965) za nastalu štetu zbog tjelesne povrede ili smrti člana posade broda odgovara brodar, ako je tjelesna povreda ili smrt nastala njegovom krivnjom ili krivnjom osobe za koju brodar odgovara. U smislu člana 23, stav 2. brodarova krivnja pretpostavlja se dok se ne dokaže protivno, ako je tjelesna povreda ili smrt nastala uslijed brodoloma, sudara, nasukanja, eksplozije ili požara ili u vezi s nekim od tih događaja.